

OBSAH

Úvodem	7
O práci v kameni a dřevě všeobecně	9
KÁMEN	11
I. Materiál pro sochařské práce v kameni	13
Druhy, skladba, povrch a barva kamene, vhodné pro sochařské práce	14
Jednotlivé druhy kamenů hodící se pro sochařské práce	17
Pískovec	17
Opuka	17
Mramory	18
Travertin	18
Žula	18
Hadec – serpentín	19
Syenit	19
Porfyr	19
Jaspis	19
Diorit	20
Alabastr	20
II. Nástroje a nářadí na opracování kamene	21
Přístroje a pomocná zařízení pro opracování kamene	32
Materiál na kamenosochařské nástroje	39
Kalení sochařských nástrojů	39
Ošetřování kamenosochařských nástrojů	41
Potřeby k broušení a leštění různých druhů kamene	42
Izolační materiály, potřebné při osazování kamenných plastik	45
Potřeby k vyztužení a upevnění kamenných plastik	46
Pomocné materiály, potřebné při opracování kamene	47
III. Zařízení sochařskokamenické dílny	48
IV. Opracování kamene	49
Ruční a strojní lámání kamene	49
Základy ručního opracování kamene	53
Postup při opracování základní plochy a ploch dalších	54
1. Ošpicování lemu	55
2. Lemování	55

3. Špicování	57
4. Pemrlování	57
5. Opracování druhé (běžné) plochy	59
6. Opracování třetí plochy – hlavy	60
7. Opracování čtvrté plochy (druhé hlavy)	61
8. Opracování páté a šesté plochy	61
Práce v kameni bez použití pomocných modelů	61
Přenášení (kopie) sádrových a jiných modelů do kamene	64
Tečkování – bodování	64
Jak se tečkování – bodování provádí	66
Zvětšování a zmenšování pomocí hmatacích kružidel	72
Zvětšování a zmenšování zvětšovacími přístroji	74
<i>V. Úprava povrchu a dokončovací práce v kameni</i>	<i>76</i>
Broušení, leštění a patinování různých druhů kamene	76
Ruční broušení a leštění mramorů a podobných materiálů	77
Broušení a leštění mramoru podle staršího způsobu	78
Leštění mramoru italským způsobem	79
Broušení pískovce	79
Broušení a leštění syenitu	79
Broušení a leštění porfyru	79
Broušení a leštění jaspisu	79
Broušení a leštění hadce	79
Broušení a leštění alabastru	80
O klamném lesku, který se někdy dává žule	80
O klamném lesku a jeho zjištění	80
Sekání písma, leptání, rytí a přenášení fotografií na kámen	81
Provádění písma v kameni	81
<i>VI. Nakládání, skládání, převoz a oblomení kamenných bloků a plastik</i>	<i>84</i>
Doprava hrubého kamene na pracoviště	89
Použití páky a heveru	91
Použití zvedacích strojů	97
Doprava a uskladnění hotových kamenných plastik	99
Číslování dílů hotových kamenosochařských prací	99
Osazování hotových kamenných plastik na místo určení	100
<i>VII. Restaurování kamenných plastik</i>	<i>101</i>
Opravy a restaurování kamenných plastik	102
Čištění a odstraňování špíny a jiných nánosů u kamenných plastik	103
Spojovací materiál – lepidla a tmely, jejich příprava a použití	107

Barevná polychromie	114
Barvení vybroušeného kamene	114
Zlacení a stříbření kamenných plastik	116
Ochranné prostředky k zachování kamenných plastik vystavených vlivu podnebí	122
Působení atmosférických změn na plastiky z kamene	124
Udržování starých kamenných plastik	125
Zjišťování druhu kamene	125
<i>VIII. Příprava umělých kamenů</i>	<i>126</i>
<i>IX. Výtah z úředních ustanovení o vlastnostech kamene</i>	<i>130</i>
<i>X. Bezpečnostní a zdravotní opatření v sochařskokamenické dílně</i>	<i>134</i>
DŘEVO	137
<i>I. Materiál pro sochařské práce ve dřevě</i>	<i>139</i>
Druhy dřeva vhodné pro sochařské práce	141
Pomocné materiály potřebné při zpracování dřeva	143
Lepidla, tmely, roztoky a emulze	143
Lepidla ze syntetických pryskyřic (některá)	144
Tmely na dřevo	144
Roztoky a emulze na dřevo, které po uschnutí tvoří vrstvu	145
Potřeby k broušení a leštění různých druhů dřeva	146
Potřeby k moření, voskování a konečné úpravě dřeva	146
Potřeby k zlacení a polychromii dřeva	147
<i>II. Nástroje a nářadí k opracování dřeva</i>	<i>148</i>
Přístroje a pomocná zařízení k opracování dřeva	149
Ostření nástrojů pro opracování dřeva	151
Úprava místnosti pro práci se dřevem	153
<i>III. Příprava dřeva pro sochařské práce</i>	<i>155</i>
Uložení a sušení dřeva	156
Impregnace dřeva před zpracováním a po zpracování	158
Spojování, spárování a lepení dřeva	159
Základy pro ruční opracování dřeva	163
Hrubé opracování dřevěné plastiky	166
Strojní a ruční opracování dřeva pro sochařské účely	167
<i>IV. Přenášení sádrových a jiných modelů do dřeva</i>	<i>168</i>

V. <i>Úprava a dokončovací práce ve dřevě</i>	169
Příprava povrchu k dokončovacím pracím	169
Tmelení dřeva	170
Vymývání pryskyřice	170
Bělení dřeva	171
Opalování dřeva	172
Patinování dřeva	173
Voskování dřeva	173
Moření dřeva	173
Nanášení mořidel a lakování	174
Zlacení a stříbření dřeva	176
Polychromie dřeva	176
VI. <i>Opravy a restaurování dřevěných plastik</i>	180
Škúdcí dřeva	180
Petifikace dřeva	181
Čištění, lepení a doplňování nepolychromované dřevěné plastiky	181
Opravy poškozené polychromie	182
Změny objemu na starých dřevěných plastikách - O udržování plastik	183
Zjišťování druhů dřeva	183
VII. <i>Rozpočty a objednávky sochařské práce i materiálu</i>	185
Smlouva o dílo	185
VIII. <i>Bezpečnostní a zdravotní opatření při práci ve dřevě</i>	187
Tabulka vlastností použitelných druhů kamene pro sochařské práce	187
Dřeva použitelná pro sochařské práce. Jejich vlastnosti	188
<i>Seznam použité literatury</i>	190
<i>Seznam vyobrazení</i>	193
Ilustrace v textu	193
Obrazové přílohy	199
Rejstřík	209